

Οι ποικιλίες της μηλιάς

Θωμάς Σωτηρόπουλος

Αναπληρωτής ερευνητής, Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός 'ΔΗΜΗΤΡΑ', Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων, thosotir@otenet.gr

Κατά περιόδους στη χώρα μας, όπως και σε άλλες χώρες, έχουν καλλιεργηθεί διάφορες ποικιλίες μηλιάς, από τις οποίες ορισμένες έχουν εγκαταλειφθεί ενώ άλλες συνεχίζουν να καλλιεργούνται και σήμερα. Στο άρθρο παρουσιάζονται οι κυριότερες καλλιεργούμενες σήμερα και προτεινόμενες ποικιλίες, ταξινομημένες ανάλογα με την πρωιμότητα ωρίμασής τους.

1) Ποικιλίες πρώιμης εποχής ωρίμασης

Πρώιμες ποικιλίες όπως η Jerseymac και η Summerred, που διαδόθηκαν στη χώρα μας στις αρχές τις δεκαετίας του '80, δεν παρουσίασαν εμπορικό ενδιαφέρον και εγκαταλείφθηκαν.

α) Gala

Προέλευση: Προήλθε από τη διασταύρωση των ποικιλιών 'Kidd's Orange Red' x 'Golden Delicious' στη Νέα Ζηλανδία το 1934.

Τύπος δένδρου: Ζωηρό, μπαίνει νωρίς στην καρποφορία και

1

2

3

4

5

Εικόνες 1-12. Ποικιλίες μήλων:

1 Gala Buckeye, 2 Gala Schniga, 3 Gala Brookfield, 4 Gala Annaglo, 5 Ozark Gold, 6 Super Red Chief, 7 Scarlet Spur, 8 Red Cap, 9 Jeromine, 10 Πιλαφά Delicious, 11 Golden Delicious, 12 Golden Reinders

είναι πολύ παραγωγικό. Χρειάζεται καλό αραίωμα για να επιτύχουμε καλό μέγεθος καρπού.

Μέγεθος-χρωματισμός καρπού: μεσαίο (περίπου 180 γρ.) με ερυθρό επίχρωμα. Η σάρκα του καρπού είναι κιτρινωπή-λευκή, χυμώδης, αρωματική και πολύ εύγευστη.

Ορισμένοι αξιόλογοι κλώνοι της Gala που καλλιεργούνται στη χώρα μας είναι οι εξής:

- Gala Buckeye (Εικ. 1)
- Gala Schniga (Εικ. 2)
- Gala Brookfield (Εικ. 3)

- Gala Annaglo (Εικ. 4)

Παραγωγικότητα: υψηλή.

Ωρίμαση: πρώιμη ποικιλία, ωριμάζει περίπου 1 μήνα πριν από την Golden Delicious.

Συντηρησιμότητα: καλή (έως και 6 μήνες).

Επικονιαστές: Delicious, Granny Smith, Fuji.

Αντοχή σε ασθένειες: πολύ ευπαθής στο φουζικλάδιο και στο βακτηριακό κάψιμο. Μέτρια ευπαθής στο ωίδιο.

Κύρια χαρακτηριστικά: πρώιμη ποικιλία, με εξαιρετική γεύση και άρωμα.

Συνιστάται η διάδοσή της σε πεδινές περιοχές.

β) Ozark Gold

Προέλευση: προήλθε από τη διασταύρωση των ποικιλιών Golden Delicious x (Conrad x Delicious).

Δένδρο: μέτριας ζωηρότητας, πλαγιόκλαδο.

Καρπός: μεσαίου μεγέθους σφαιρικός-κωνικός (Εικ. 5), μοιάζει με αυτόν της 'Golden Delicious'. Επιδερμίδα κίτρινου χρώματος με ερυθρό επίχρωμα στα ηλιαζόμενα μέρη του καρπού. Εμφανίζει λιγότερη 'σκωρίαση' στους καρπούς σε σχέση με την 'Golden Delicious'.

Ωρίμαση: ωριμάζει περίπου ένα μήνα πριν από την Golden

Delicious.

Επικονιαστές: Granny Smith, Delicious, Gala, Fuji.

Αντοχή σε ασθένειες: αντέχει περισσότερο από την Golden Delicious στο ωίδιο και στο φουζικλάδιο.

Παρά τα καλά ποιοτικά χαρακτηριστικά του καρπού, η διάδοσή της επιβραδύνθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια κυρίως λόγω της προτίμησης για την ποικιλία 'Gala' που ωριμάζει την ίδια περίοδο.

2) Ποικιλίες μέσης εποχής ωρίμασης

α) Delicious

Προέλευση: εντοπίστηκε στην Iowa των ΗΠΑ το 1872 στον οπωρώνα του Jesse Hiatt. Υπάρχουν πάρα πολλοί κλώνοι της Delicious καθώς και ποικιλίες που προήλθαν από τη χρησιμοποίηση της Delicious ως γονέα σε προγράμματα γενετικής βελτίωσης.

Δένδρο: μέσης – ζωνής ανάπτυξης, πλαγιόκλαδο, μπαίνει αργά στην καρποφορία όταν είναι εμβολιασμένο σε ζωνρά υποκείμενα (7). Η τάση τα τελευταία χρόνια είναι να χρησιμοποιούνται κλώνοι τύπου spur (Red Chief, Super Red Chief, Scarlet Spur, Jeromine, Red Cap κ.α.) με έντονο ερυθρό επίχρωμα σε όλη την επιφάνεια του καρπού. Οι κλώνοι αυτοί εισέρχονται νωρίς στην καρποφορία, καρποδένουν σε μεγάλα ποσοστά και χρειάζονται κατάλληλο αραίωμα για να επιτευχθεί καλό μέγεθος καρπού και για να απο-

πέντε χαρακτηριστικές μαστοειδείς αποφύσεις στην περιοχή του κάλυκα. Επίχρωμα ερυθρό σε όλη την επιφάνεια. Η σάρκα του καρπού είναι λευκοκίτρινη, γλυκιά, αρωματική.

Επικονιαστές: Golden Delicious, Granny Smith, Gala.

Ωρίμαση: αρχές Σεπτεμβρίου, μερικές μόνο ημέρες πριν από τη Golden Delicious.

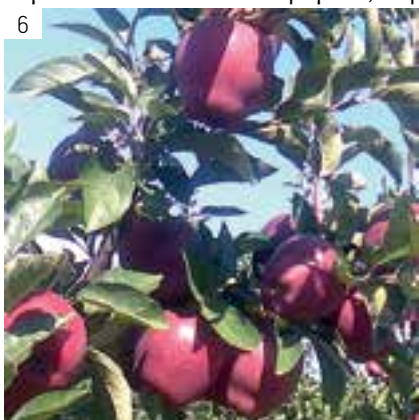
Συντηρησιμότητα: πολύ καλή (10-11 μήνες σε συνθήκες ελεγχόμενης ατμόσφαιρας).

Αντοχή σε ασθένειες: είναι ευπαθής στο φουζικλάδιο, σχετικά ανθεκτική στο ωίδιο και ανθεκτική στο βακτηριακό κάψιμο.

Πιλαφά Delicious. Καλλιεργείται στην Αρκαδία και έχει κατοχυρωθεί ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.). Έφτασε στην Αρκαδία με τον επαναπατρισμό του Ελληνοαμερικάνου Ηλία Πιλαφά. Ο καρπός (Εικ. 10) είναι μεγάλου μεγέθους, σφαιρικός-κωνικός με πέντε χαρακτηριστικές μαστοειδείς αποφύσεις στην περιοχή του κάλυκα, χωρίς να είναι ιδιαίτερα ερυθρός και γυαλιστερός. Τα μήλα Πιλαφά έχουν μια ιδιαίτερη ελαφρώς υπόξινη γεύση. Η σάρκα είναι συνεκτική με ιδιαίτερο άρωμα. Η συγκομιδή τους αρχίζει στα μέσα Οκτωβρίου και η διάθεσή τους διαρκεί ως τα τέλη Απριλίου.

β) Golden Delicious

Προέλευση: τυχαίο σπορόφυτο (Βιρτζίνια, Η.Π.Α., 1916). Εί-

φευχθεί το φαινόμενο της παρενιαυτοφορίας. Παρουσιάζει τάση προσυλλεκτικής καρπόπτωσης.

Ορισμένοι αξιόλογοι κλώνοι της Delicious που καλλιεργούνται στη χώρα μας είναι οι εξής:

- Super Red Chief (Εικ. 6)
- Scarlet Spur (Εικ. 7)
- Red Cap (Εικ. 8)
- Jeromine (Εικ. 9)

Καρπός: μέσου – μεγάλου μεγέθους, κωνικός – επιμήκης με

ναι από τις πιο διαδεδομένες ποικιλίες στον κόσμο.

Δένδρο: ζωνής ανάπτυξης, ημιρθόκλαδο, πολύ παραγωγικό. Το αραίωμα των καρπών είναι απαραίτητο για τη βελτίωση του μεγέθους των καρπών και για την αποφυγή της παρενιαυτοφορίας.

Καρπός: μεσαίου-μεγάλου μεγέθους (220-250 γρ.) σφαιρικός – κωνικός με κίτρινο χρώμα (Εικ. 11) και εξαιρετικές οργανοληπτικές ιδιότητες (εύχυμος, τραγανός, γευστικός). Η επιδερμίδα είναι πολύ λεπτή και ευπαθής σε μωλωπισμούς

κατά τη συγκομιδή και τη συσκευασία. Επίσης, παρουσιάζει ευπάθεια στη 'σκωρίαση' της επιδερμίδας όταν καλλιεργείται κυρίως σε υγρές-πεδινές περιοχές. Ο κλώνος **Golden Reinders** είναι λιγότερο ευπαθής στη 'σκωρίαση' των καρπών και οι καρποί είναι λίγο πιο μεγάλοι σε σχέση με την Golden Delicious (Εικ. 12). Άλλοι κλώνοι της Golden Delicious που είναι λιγότερο ευπαθείς στη 'σκωρίαση' των καρπών είναι οι **Golden B**, **Golden Smoothie** και **Lutz Golden**.

Ωρίμαση: συγκομίζεται στις αρχές Σεπτεμβρίου (1ο δεκαήμερο) στις εδαφοκλιματικές συνθήκες του Ι.Φ.Δ. Οι καρποί δεν πρέπει να συλλέγονται σε στάδιο προχωρημένης ωρίμασης με 13-14 brix γιατί τότε παρουσιάζουν ευπάθεια στο έγκαυμα γήρατος (senescence scald).

Συτηρησιμότητα: πολύ καλή (10-11 μήνες). Οι καρποί συτηρούνται σε πλαστικές σακούλες εντός των κιβωτίων για να αποφευχθεί η απώλεια υγρασίας και η συρρίκνωσή τους.

Αντοχή σε ασθένειες: είναι λιγότερο ευπαθής στο φουζικλάδιο από την Delicious, πολύ ευπαθής στο ωίδιο και μέτρια ευπαθής στο βακτηριακό κάψιμο.

γ) Jonagold

Προέλευση: προήλθε από τη διασταύρωση των ποικιλιών 'Jonathan' x 'Golden Delicious'.

Δένδρο: ζωνρό, ημιορθόκλαδο, παραγωγικό, μπαίνει γρήγορα στην παραγωγή. Καρποδένει σε μεγάλα ποσοστά και απαιτείται προσεκτικό αραίωμα για βελτίωση της ποιότητας των καρπών και για αποφυγή της παρενιαυτοφορίας. Παρουσιάζει τάση προσυλλεκτικής καρπόπτωσης.

Αξιόλογοι κλώνοι της Jonagold που καλλιεργούνται στη χώρα μας είναι οι εξής:

- **Jonagored** (Εικ. 13)
- **Red Jonaprince** (Εικ. 14)

Καρπός: μεγάλου μεγέθους. Η σάρκα είναι κίτρινη, τραγανή, γλυκιά, υπόξινη, χυμώδης, πολύ εύγευστη και αρωματική.

Επικονιαστές: είναι τριπλοειδής ποικιλία. Συνιστάται η φύτευσή της με μια ποικιλία της ομάδας Delicious και με την Granny Smith ή Fuji.

Ωρίμαση: συγκομίζεται λίγες ημέρες νωρίτερα από την Golden Delicious (το 1ο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου). Συνήθως συγκομίζεται σε δύο ή τρία 'χέρια' για να επιτευχθεί το κατάλληλο στάδιο συγκομιδής όλων των καρπών.

Συτηρησιμότητα: πολύ καλή (έως και 10 μήνες) σε συνθήκες ελεγχόμενης ατμόσφαιρας.

Αντοχή σε ασθένειες: είναι ευπαθής στο φουζικλάδιο, στο ωίδιο και στο βακτηριακό κάψιμο.

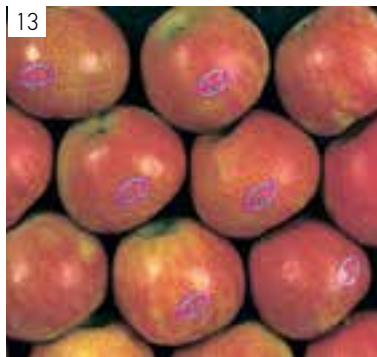
Δεν συνιστάται η φύτευση της ποικιλίας αυτής σε πεδινές περιοχές.

δ) Florina

Προέλευση: δημιουργήθηκε στο Σταθμό INRA της Γαλλίας από τη διασταύρωση '612-1' x 'Jonathan'.

Δένδρο: ζωνρής βλάστησης, μπαίνει γρήγορα στην καρποφορία και είναι πολύ παραγωγικό.

Καρπός: μετρίου μεγέθους, σφαιρικός-κωνικός (Εικ. 15). Επιδερμίδα κίτρινου βασικού χρώματος με 70-80% μωβ-ερυθρό επίχρωμα. Η σάρκα είναι λευκοκίτρινη πολύ τραγανή,

Εικόνες 13-17.

Ποικιλίες μήλων:

13 Jonagored, 14 Red Jonaprince, 15 Florina, 16 Cold Chief Gold Pink, 17 Modi

γλυκιά με ελαφρά υπόξινη γεύση.

Ωρίμαση: ωριμάζει περί τα μέσα Σεπτεμβρίου (μία εβδομάδα μετά από την Golden Delicious).

Συτηρησιμότητα: καλή (5-6 μήνες).

Επικονιαστές: Gala, Fuji, Golden Delicious.

Αντοχή στις ασθένειες: είναι πολύ ανθεκτική στο φουζικλάδιο και μετρίως ανθεκτική στο ωίδιο και στο βακτηριακό κάψιμο. Συνιστάται η καλλιέργεια της σε περιοχές με πολλές βροχοπτώσεις και υψηλή σχετική υγρασία, όπου η καταπολέμηση της ασθένειας του φουζικλαδίου απαιτεί πολλούς ψεκασμούς.

ε) Gold Chief® Gold Pink

Προέλευση: ποικιλία που προήλθε από τη διασταύρωση των ποικιλιών 'Golden Delicious' x 'Starkcrimson' από το CMVF το 1981 στην Ιταλία.

Δένδρο: μέσης ζωνρότητας.

Παραγωγικότητα: πολύ καλή, καρποί μεσαίου μεγέθους (200 γρ.) (Εικ. 16). Κίτρινη ποικιλία με ελαφρά ερυθρό επίχρωμα στα ηλιαζόμενα μέρη του καρπού. Δεν εμφανίζει συμπτώματα 'σκωρίασης' στην επιδερμίδα.

Εικόνες 18-20.**Ποικιλίες:**

18 Fuji Fujiko,
19 Fuji Kiku 8,
20 Fuji Zhen Aztec

Συντηρησιμότητα: πολύ καλή.

Ωρίμαση: 10 ημέρες περίπου μετά από την Golden Delicious.

στ) Modi®

Προέλευση: ποικιλία που προήλθε από τη διασταύρωση των ποικιλιών 'Gala' x 'Liberty' στην Ιταλία από το Consorzio Italiano Vivaisti.

Καρπός: μεγάλου μεγέθους, επιμήκης-κωνικός (Εικ. 17). Η σάρκα είναι κίτρινη, χυμώδης, πολύ τραγανή. Το χρώμα της ποικιλίας είναι ερυθρό και καλύπτει όλη την επιφάνεια.

Ωρίμαση: ωριμάζει αρχές/μέσα Σεπτεμβρίου.

Συντηρησιμότητα: καλή (6 μήνες).

3) Ποικιλίες όψιμης εποχής ωρίμασης**α) Fuji**

Προέλευση: προήλθε από τη διασταύρωση των ποικιλιών 'Ralls Janet' x 'Delicious' στην Ιαπωνία. Η Fuji είναι η κυριότερη ποικιλία στην Κίνα, στην Ιαπωνία, στη Βραζιλία, στην Αργεντινή, στην Αυστραλία καθώς και σε άλλες χώρες. Η ποικιλία Fuji σήμερα είναι προωθούμενη ιδιαίτερα σε πολλές Ασιατικές αλλά και σε Ευρωπαϊκές χώρες.

Δένδρο: μέτριας ανάπτυξης, πλαγιόκλαδο, πολύ παραγωγικό και δεν παρουσιάζει τάση προσυλλεκτικής καρπότητας.

Ορισμένοι αξιόλογοι κλώνοι της Fuji που καλλιεργούνται στη χώρα μας είναι οι εξής:

- Fuji Fujiko (Εικ. 18)
- Fuji Kiku 8 (Εικ. 19)
- Fuji Zhen Aztec (Εικ. 20)

Καρπός: σφαιρικός, πεπλατυσμένος με ευρεία κοιλότητα κάλυκα. Το ερυθρό επίχρωμα είναι είτε διάχυτο σε όλη την επιφάνεια (Aztec, Fujiko), είτε σε μορφή ραβδώσεων (Kiku 8). Ο καρπός είναι μέσου-μεγάλου μεγέθους 220-250 γρ., γλυκός, χυμώδης, τραγανός (4, 9).

Επικονιαστές: Golden Delicious, Delicious, Granny Smith, Gala.

Ωρίμαση: αρχές Οκτωβρίου (2-3 εβδομάδες μετά από την Golden Delicious).

Συντηρησιμότητα: πολύ καλή (έως και 12 μήνες).

Αντοχή σε ασθένειες: είναι ευπαθής στο φουζικλάδιο και στο βακτηριακό κάψιμο και μέτρια ανθεκτική στο ωίδιο.

β) Granny Smith

Προέλευση: σπορόφυτο που επισημάνθηκε στην Αυστραλία. Στην Ελλάδα άρχισε να διαδίδεται στις αρχές της δεκαετίας του 1970.

Δένδρο: ζωνρό, ημι-ορθόκλαδο. Δεν παρουσιάζει τάση προσυλλεκτικής καρπότητας.

Καρπός: μεσαίου-μεγάλου μεγέθους (220 γραμ.), σφαιρικός-κωνικός. Επιδερμίδα πράσινη κηρώδης με χαρακτηριστικά λευκά φακίδια. Η σάρκα είναι λευκή, συνεκτική, χυμώδης, τραγανή. Σε δένδρα με μικρή ανάπτυξη και όταν πριν από τη συγκομιδή επικρατήσουν χαμηλές θερμοκρασίες, οι καρποί εμφανίζουν ερυθρό επίχρωμα μη επιθυμητό για την ποικιλία. Επίσης, αυτό παρατηρείται και στις ορεινές περιοχές όπου δεν ενδείκνυται η καλλιέργειά της.

Επικονιαστές: Golden Delicious, Delicious, Gala, Fuji.

Ωρίμαση: είναι όψιμη ποικιλία και η συγκομιδή της αρχίζει το 3^ο δεκάμηρο του Οκτωβρίου (περίπου έξι εβδομάδες μετά από την Golden Delicious).

Αντοχή σε ασθένειες: είναι ευπαθής στο φουζικλάδιο, στο ωίδιο και πολύ ευπαθής στο βακτηριακό κάψιμο.

Συντηρησιμότητα: πολύ καλή (έως και 12 μήνες). Όταν οι καρποί συγκομίζονται νωρίς εκδηλώνουν 'επιφανειακό καφέτισμα'. Εμβολιασμένη στα υποκείμενα M9 και M26 και όταν επικρατούν υψηλές θερμοκρασίες το θέρος, δίνει καρπούς οι οποίοι αποκτούν κίτρινο χρώμα που δεν είναι επιθυμητό.

Δεν συνιστάται η φύτευσή της σε ορεινές περιοχές.

γ) Φιρίκι

Προέλευση: σπορόφυτο που βρέθηκε στην περιοχή του Βόλου καθώς και σε άλλες περιοχές. Με την ονομασία 'Φιρίκι' υπάρχουν περισσότερες από μία ποικιλίες που διαφέρουν ως προς το μέγεθος, την ημερομηνία συγκομιδής κ.ά. και συνήθως φέρουν το όνομα του παραγωγού που τις εντόπισε ή της περιοχής. Ο Οικονομίδης το 1950 (2) περιγράφει τις εξής ποικιλίες Φιρικίου: πρώιμο, στρογγυλό, όψιμο και άσπερρο. Το 'Φιρίκι Πηλίου' πρόσφατα κατοχυρώθηκε ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.).

Δένδρο: ορθόκλαδο, ζωνρό, μπαίνει αργά στην καρποφορία. Χρειάζεται η χρησιμοποίηση νάνων υποκειμένων και λυγίσματα των βραχιόνων για τη γρήγορη είσοδο στην καρποφορία. Παρουσιάζει έντονη τάση παρενιαυτοφορίας.

Καρπός: μικρού-μεσαίου μεγέθους (120-130 γραμμάρια), κυλινδρικός-κωνικός, επιδερμίδα λεπτή (χρειάζεται προσοχή κατά τη συγκομιδή για να μην εμφανιστούν μωλωπισμοί), πρασινοκίτρινη που καλύπτεται από ερυθρό επίχρωμα (σε ραβδώσεις ή διάχυτο) (Εικ. 24). Η σάρκα είναι λευκή, αφράτη με γλυκιά γεύση και χαρακτηριστικό έντονο άρωμα.

Ωρίμαση: συγκομίζεται 20 ημέρες περίπου μετά από την Golden Delicious.

Εικόνες 21-14. Ποικιλίες:

- 21 Granny Smith,
- 22 Forlady,
- 23 Μυρτώ,
- 24 Φιρίκι

Αντοχή στις ασθένειες: είναι σχετικά ανθεκτική στο φουζι-κλάδιο και στο ωίδιο και στην προσβολή από καρπόκαψα.

δ) Forlady®

Προέλευση: ποικιλία που προήλθε από τη διασταύρωση των ποικιλιών 'Forum' x 'Lady Williams' στο Istituto Sperimentale per la Frutticoltura – Sezione di Forl, Ιταλία.

Τύπος δένδρου: ζωηρό.

Παραγωγικότητα: πολύ μεγάλη.

Μέγεθος: μεσαίο (200 γρ.) (Εικ. 22).

Χρωματισμός: ερυθρός.

Ωρίμαση: το 1ο δεκαήμερο του Οκτωβρίου (τρεις εβδομάδες περίπου μετά από την Golden Delicious).

Συντηρησιμότητα: πολύ καλή (πάνω από 8 μήνες).

ε) Μυρτώ

Προέλευση: δημιουργήθηκε στο Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων από τον κ. Γ. Συργιαννίδη και είναι διασταύρωση των ποικιλιών 'Golden Delicious' και 'Granny Smith' (3).

Δένδρο: η ποικιλία εμβολιασμένη σε υποκείμενα μέτριας ζωηρότητας δίνει ικανοποιητική και σταθερή παραγωγή.

Καρπός: μεγάλου μεγέθους (μέσο βάρος 240 γρ.), σχήματος σφαιρικού - κωνικού (Εικ. 23). Η επιδερμίδα είναι λεία, κηρώδης και έχει ανοιχτό πράσινο χρώμα. Η σάρκα είναι χρώματος λευκοκρέμ, χυμώδης, τραγανή (8).

Ωρίμαση: η περίοδος συγκομιδής της στις εδαφοκλιματικές συνθήκες του Ι.Φ.Δ. στη Νάουσα, είναι το δεύτερο δεκαήμερο του Οκτωβρίου (ένα μήνα περίπου μετά από την Golden Delicious).

Αντοχή σε ασθένειες: δεν έδειξε ιδιαίτερη ευπάθεια στο φουζι-κλάδιο και στο ωίδιο. Ορισμένα έτη παρουσίασε κάποια ευπάθεια στην 'κλιδωση επί των δένδρων' η οποία εκδηλώνεται 3-4 εβδομάδες πριν από τη συγκομιδή.

Με βάση τα στοιχεία αξιολόγησής της επί πολλά έτη, προκύπτει ότι είναι αξιόλογη ποικιλία λόγω του μεγάλου και εύγεστου καρπού της, ο οποίος συνδυάζει τα καλά γευστικά χαρακτηριστικά των ποικιλιών Golden Delicious και Granny Smith. Δίνει ικανοποιητική και σταθερή παραγωγή από έτος σε έτος εμβολιασμένη σε υποκείμενα μέτριας ζωηρότητας. Σοβαρά πλεονεκτήματά της είναι ότι δεν παρουσιάζει τάση καρπόπτωσης πριν από τη συγκομιδή και μπορεί να διατηρείται για μεγάλο χρονικό διάστημα στο ψυγείο (10-11 μήνες σε συνθήκες ελεγχόμενης ατμόσφαιρας).

Επικονιάστριες ποικιλίες

Οι περισσότερες ποικιλίες μηλιάς χρειάζονται σταυροεπικονίαση για επίτευξη ικανοποιητικής απόδοσης ή είναι εν μέρει αυτογόνιμες (1).

Οι καταλληλότερες επικονιάστριες ποικιλίες για 21 ποικιλίες μηλιάς αναφέρονται στον Πίνακα 1 (σελ. 46).

Ποικιλίες με μικρές απαιτήσεις σε χαμηλές θερμοκρασίες

Οι ποικιλίες μηλιάς διαφέρουν σημαντικά στις απαιτήσεις σε χαμηλές θερμοκρασίες για διακοπή του λήθαργου των οφθαλμών. Για παράδειγμα, η πλειονότητα των ποικιλιών απαιτεί 800-1200 ώρες θερμοκρασιών κάτω των 7° C.

Αντίθετα, ορισμένες ποικιλίες όπως η Anna και η Dorsett

Εικόνα 25. Ποικιλία Anna

Εικόνα 26. Ποικιλία Dorsett Golden

Golden έχουν πολύ χαμηλές απαιτήσεις (200-250 ώρες), γεγονός που επιτρέπει αυτές να καλλιεργηθούν και σε υποτροπικές περιοχές (5). Οι ποικιλίες **Anna** (Εικ. 25) και **Dorsett Golden** (Εικ. 26) είναι, όπως συνήθως λέγονται, «θερινές ποικιλίες».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Θεριός Ι. και Κ. Δημάση-Θεριού. (2013). Ειδικά Δενδροκομία. Εκδόσεις Γαρταγάνη, σελίδες 844, Θεσσαλονίκη.
2. Οικονομίδης Λ. (1950). Τα οπωροφόρα δένδρα της Ελλάδος. Υπουργείο Γεωργίας. Γενική Δ/ση Γεωργίας, σελ. 485, Αθήνα.
3. Συργιαννίδης, Γ. (2004). Δύο νέες ενδιαφέρουσες ποικιλίες μηλιάς. Γεωργία-κτηνοτροφία. 3: 30-32.

ΝΕΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ οπωροφόρων δέντρων ΝΕΕΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

www.vitrohellas.gr

Νησέλι Ημαθίας, Τ.Κ.: 59300, Αλεξάνδρεια
Τηλ.: 2333024888, 27281, Fax: 2333026417
email: info@vitrohellas.gr

Πίνακας 1. Οι καταλληλότερες επικονιάστριες 21 ποικιλιών μηλιάς

		Βασική ποικιλία μηλιάς																					
		Lodi	Pristine	Gala	Jonathan	Jonafree	Honeycrisp	Liberty	Empire	Red Delicious	Jonagold	Golden Delicious	Braeburn	Enterprise	Mutsu (Crispin)	Gold Rush	Winesap	Fuji	Granny Smith	Arkansas Black	Red York	Rome Beauty	
Επικονιάστριες ποικιλίες	Lodi															🍏					🍏	🍏	🍏
	Pristine																						
	Gala																						
	Jonathan																						
	Jonafree																						
	Honeycrisp																						
	Liberty																						
	Empire																						
	Red Delicious																						
	Jonagold	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
	Golden Delicious																						
	Braeburn																						
	Enterprise																						
	Mutsu (Crispin)	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
	Gold Rush																						
	Winesap	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏	🍏
	Fuji																						
	Granny Smith																						
	Arkansas Black	🍏																					
	Red York	🍏																					
	Rome Beauty	🍏																					

🟤 Χρειάζεται επικονίαση με άλλη ποικιλία. 🍏 Μη κατάλληλος επικονιαστής.

4. Σωτηρόπουλος, Θ., Μ. Κουκουρίκου-Πετρίδου, Α. Πετρίδης, Δ. Αλμαλιώτης, Ν. Κουτίνας, Ι. Θερίος. (2009). Συγκριτική μελέτη μεταξύ των ποικιλιών Fuji kiku 8 και Red Jonaprince ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των καρπών και τη θρεπτική κατάσταση. 24ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρίας της Επιστήμης των Οπωροκομπευτικών, Βέροια. σελ. 307-311.
5. Pittenger, D.R. (2002). California Master Gardener handbook. Oakland: University of California Agriculture and Natural Resources, Publication 3382.
6. Sotiropoulos, T. (2006). Performance of the apple cultivar 'Golden Delicious' grafted on five rootstocks in Northern Greece. Archives of Agronomy and Soil Science 52(3): 347-352.
7. Sotiropoulos, T. (2008). Performance of the apple cultivar Imperial Double Red Delicious grafted on five rootstocks. HortScience (Prague) 35: 7-11.
8. Sotiropoulos, T., Syrgianidis, G., N. Koutinas. (2009). 'Myrto' apple. HortScience 44(5):1452-1453.
9. Sotiropoulos, T., M. Koukourikou –Petridou, A. Petridis, D. Almaliotis, N. Koutinas, I. Therios. (2013). Assessment of quality attributes of the apple cultivar 'Fuji Kiku 8' grown in northern Greece. Acta Horticulturae. 981: 671-674.
10. <http://fytoria-bourdanos.gr>
11. <http://www.braniotis.gr>
12. <http://www.dragoumanos.gr>
13. <http://www.poultsidis.gr>
14. <http://www.tssemelis.gr>
15. <http://www.vitrohellas.gr>

Στο Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων Νάουσας διεξάγεται ερευνητικό έργο με αντικείμενο την «Αξιολόγηση Ποικιλιών και Υποκειμένων Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων», όπου μεταξύ των άλλων ειδών αξιολογούνται και ποικιλίες μηλιάς. Στο ερευνητικό έργο συμμετέχουν:

- Οι Συνεταιρισμοί: Α.Σ. ΒΕΡΟΙΑΣ «VENUS», ΑΣΕΠΟΠ Νάουσας, Α.Σ. Επισκοπής, ΑΣΟΠ Επισκοπής, ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού, Α.Σ. Βελβεντού «Δήμητρα»
- Οι Εταιρίες: Δ.ΕΛ.ΚΟ.Φ. Α.Ε., AgroQ Ο.Ε., και
- Τα Φυτώρια - Εταιρίες εμπορίας γεωργικών εφοδίων: ΦΑΡΜΑ-ΧΗΜ ΑΒΕΕ, Φυτώρια Αποστόλου Πασχάλη, Φυτώρια Βίτρο Ελλάς Α.Ε., Φυτώρια Δημητρίου Δανυλιδου, Φυτώρια Βασιλείου Μίλη, Φυτώρια Πέτρου Μπουρδάνου, Α.Σ. Αγροτική Ανάπτυξη, Φυτώρια Γεωργίου Πουλτσίδου, Φυτώρια Μιχαήλ Χ. Τσεσεμελί.